

**Віктор ІВАНЮК**

здобувач освітньо-професійної програми  
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ  
Науковий керівник – к. е. н., доцент, доцент кафедри  
менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ  
Лідія КРУП'ЯК

## **ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНОЮ СЕРЕДНЬОЮ ОСВІТОЮ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ЇХНЬОГО ВИРІШЕННЯ**

Публічне управління закладами загальної середньої освіти є надзвичайно важливе у розвитку держави. Воно створює зручні умови для розвитку навчальних закладів та якісного навчання учнів. Також публічне управління сприяє соціально-економічному розвитку держави, адже задовольняє здобувачів освіти у потребах якісних знань та формує з них особистість, яка зможе принести користь державі у майбутньому.

Проте є фактори, на які органи державної влади, органи місцевого самоврядування та інші публічні інституції не можуть впливати, але повинні адаптуватися до них. Такими факторами є COVID-19 та повномасштабна війна в Україні. Саме вони внесли певні зміни в діяльність закладів освіти і це спричинило значні виклики для органів місцевого самоврядування.

Під час повномасштабної війни першочерговим завданням перед органами публічної влади постає забезпечення безпеки учнів та вчителів. Саме тому органи влади фінансують заклади освіти для побудови укриттів. Під час COVID-19 виникла потреба у переведенні шкіл на навчання в онлайн-формат з використанням цифрових платформ, зокрема Google Meet, Zoom, Google Classroom. Під час війни заклади освіти, які знаходяться у небезпечних зонах та в зонах бойових дій продовжують навчання дистанційно. Проте такий формат навчання має низку недоліків: «на цифрових платформах бувають тимчасові технічні проблеми, незадовільна якість та швидкість Інтернет-зв'язку під час навчання, виникають труднощі у виконанні командних завдань, учні частіше

відволікаються від уроків та втрачають мотивацію, списування, несправедливе оцінювання досягнень учня, проблеми у зворотньому зв'язку, не всі учні мають можливість користуватися технологіями дистанційного навчання» [4].

Повномасштабна війна внесла свої корективи у розвиток країни. З початком війни знищено прифронтові міста, регіони та області, ворожі обстріли ракетами створюють небезпеку усій країні. Війна також не оминула діяльності закладів загальної середньої освіти. Деякі з них знищено, а деякі перейшли на дистанційну форму навчання. У відносно мирних регіонах заклади освіти продовжують навчання в офлайн-форматі.

Знищення прифронтових територій і закладів освіти стало викликом у сфері фінансів для органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Саме вони повинні будуть виділяти кошти з державного та місцевого бюджетів для відновлення пошкоджених або повністю знищених будівель.

Також збільшилася кількість внутрішньо-переміщених осіб та осіб з інвалідністю. Існує небезпека для мирних жителів країни і це змусило їх виїхати закордон. Так зросла кількість депортованого населення і зменшилася кількість цивільного населення в країні. Серед депортованого населення є учні, які перервали навчання в школі за своїм місцем проживання та виїхали закордон. Таким чином, вони або продовжують навчання в дистанційному форматі або навчаються у закладах освіти в іншій країні.

У закладах загальної середньої освіти також навчаються учні з особливими освітніми потребами. Освітня реформа Нова українська школа, яку впроваджує Міністерство освіти та науки України з 2016 року, передбачає об'єднання здорових дітей та дітей з особливими освітніми потребами у спільні класи. Перевагою тому є те, що «учні навчаються у рівних умовах, формують комунікативні навички та розвивають соціокультурну діяльність, взаємопідтримку, толерантність та повагу, що в майбутньому сприятиме успішній адаптації в соціумі» [2]. Проте діти з особливими потребами потребують індивідуального підходу, а тому

під час навчальних занять поруч з ними повинні знаходитися їхні асистенти.

В освітніх закладах, окрім осіб, які мають особливі освітні потреби, можуть навчатися учні, які матимуть потребу у зручному, доступному та безбар'єрному середовищі для існування. Серед таких учнів можуть бути особи, які пересуваються на кріслах колісних і вони потребують певних зручностей, а також учні з аутизмом чи іншими захворюваннями. Важливо, щоб органи влади вдосконалювали заклади загальної середньої освіти та створювали таке освітнє середовище, яке буде відповідати умовам інклюзивного розвитку.

З розвитком науково-технічного прогресу важливим аспектом для розвитку закладів загальної середньої освіти є впровадження інноваційних технологій у навчанні. Це сприятиме кращому засвоєнню та розумінню навчального матеріалу, а також учні будуть більше зацікавлені у навчанні, розвиватимуть мислення та творчі здібності. Органи публічної влади повинні забезпечити заклади освіти інноваційними технологіями, які використовуватимуться в освітній сфері, а тому органам влади потрібно виділити кошти із загального бюджету на закупівлю інноваційних технологій.

Зазначені проблеми у закладах загальної середньої освіти потребують вирішення. І до цього процесу повинні долучитися всі організації та громадяни України, а саме уряд, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їхні виконавчі органи, міжнародні та неурядові організації, територіальні громади та суспільство. Щоб покращити діяльність закладів загальної середньої освіти потрібно вжити наступних заходів:

- у небезпечних регіонах продовжувати використовувати цифрові технології у навчанні: Google Meet та Zoom для проведення уроків, Google Classroom – для прикріплення виконаних домашніх завдань;
- запровадити курси та тренінги для вчителів, щоб вдосконалити їхні вміння та навички у дистанційній роботі з

учнями, навчитися використовувати інноваційні технології під час уроків та працювати з учнями, які мають особливі потреби;

- фінансувати заклади освіти для відновлення зруйнованих шкіл, побудову укриттів та впровадження інноваційних технологій для навчання;
- створити у закладах загальної середньої освіти середовище зручного та безбар'єрного простору для осіб з інвалідністю: побудувати пандуси та облаштувати поручні у санвузлах, де можливо – побудувати ліфти або на перших поверхах шкіл створити окремі класи, у яких навчатимуться діти із захворюваннями опорно-рухового апарату, створити ресурсну кімнату для учнів з особливими потребами та різними захворюваннями.

Впровадження цих заходів сприятиме покращенню інфраструктурного середовища, забезпеченню безпеки для учнів, підвищуватиме якість навчання та створюватиме зручне середовище для учнів з особливими потребами.

### **Список використаних джерел**

1. Актуальні проблеми управління закладами освіти в умовах сучасних викликів: матеріали вузівської наукової студентської конференції. 15 лютого 2024 року. м. Ніжин / за заг. ред. Ю. Г. Новгородської. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. 88 с.
2. Єдине освітнє середовище для дітей з різними освітніми потребами. URL: <https://naurok.com.ua/dine-osvitne-seredovische-dlya-ditey-z-riznimi-osvitnimi-potrebami-397719.html>
3. Особливості управління освітою в умовах воєнного стану. URL: <https://epa.nltu.edu.ua/Archive/74/s7.pdf>
4. Проблеми публічного управління у сфері освіти в ковідний період. URL: <https://surl.li/vijaza>